

Eesti keele riigieksam 2017

Lugemisosa hindamisjuhend

1. Eesti keele riigieksami lugemisosa hinnatakse üks kord.
2. Lugemisülesannete vastuste hindamisel lähtutakse esitatud ülesannetest, hindamisjuhendist ja lugemisülesannete võtmetest.
3. Võti on abimaterjal, mis aitab hindajal otsustada vastuse õigsuse üle. Lugemisülesannete vastused ei pea võtmega sõna-sõnalt kokku langema.
4. Lugemisülesannete vastustes hinnatakse kaht aspekti: sisu ja õigekeelsust (vt tabel 1 ja 2 lk 3).
5. Iga hinnatava aspekti punktid märgitakse eksamitööle.
6. Olenevalt lugemisülesande keerukusest hinnatakse seda kas 15 või 10 punktiga.
7. Eksamitööle vigu ei märgita.

Sisu hindamine

1. Ülesanded eeldavad terviklikke vastuseid (pikkus 50–100 sõna).
2. Vastuste sisu hinnatakse skaala alusel (vt tabel 1 lk 3). Vastuse punktitasandi määrab eeskätt vastuse sisu kvaliteet: ülesandele vastavus, põhjalikkus ja täpsus. Vastuse ülesehitus hõlmab iga punktitasandi mitmest kriteeriumist vaid ühe osa ja hakkab tulemust mõjutama siis, kui sellest on tingitud puudujäägid vastuse arusaadavuses ja täpsuses.
3. Kui alusteksti pole korrektselt refereeritud või seda on tsiteeritud jutumärke kasutamata ning enamik vastust / kogu vastus on alustekstist ümber kirjutatud, siis arvestatakse seda sisu hindamisel ja sisu tulemust langetatakse ühe punktitasandi võrra.
4. Kui eksaminand on vastuses kirjutanud ülesandes nõutust rohkem argumente, näiteid, põhjendusi vms, siis läheb hindamisel arvesse vaid nõutud arv, alustades esimesest.

Õigekeelsuse hindamine

1. Iga vastuse õigekeelsust hinnatakse eraldi.
2. Iga vastuse õigekeelsuse eest on võimalik saada maksimaalselt 2 punkti (vt tabel 2 lk 3).
3. Kui õpilase vastuse sisu hinnatakse 0 punktiga, siis õigekeelsust eraldi ei hinnata.
4. Õigekeelsusvigadeks loetakse ortograafiavead (täheortograafia, algustähe-ortograafia, kokku- ja lahkukirjutamine, lühendamise, kirjavahemärgistus jne) ja vormimoodustusvead (v.a õigekeelsussõnaraamatus toodud argikeelsed vormid).
5. Kõik vead on täisvead.
6. Kui ühes sõnas esineb koos eri tüüpi õigekeelsusvigu, loetakse need üheks veaks.
7. Kõrvallause, lauselühendi, kiilu, sh ütte ja hüüundi, järellisandi ja -täiendi ning lisanditaoliste määruste puhul loetakse ära jäetud koma(d) või mõttekriips(ud) üheks veaks.

8. Ühe vastuse piires arvestatakse üheks veaks

- 1) samas sõnas või morfoloogilises vormis korduvad vead;
- 2) sama lausetarindi puhul korduvalt ära jäetud või ülearune kirjavahemärk või kahepoolne vahemärk (jutumärgid, sulud);
- 3) kõrvallause, lauselühendi, kiilu, sh ütte ja hüüundi, järellisandi ja -täiendi ning lisanditaoliste määruste puhul korduvalt ära jäetud koma(d) või mõttekriips(ud);
- 4) sama lausetüübi puhul korduvalt ära jäetud lõpumärk.

Korduvateks vigadeks loetakse

- 1) samas tarindis või lauseümbruses koma(de) puudumine, nt põimlauses sarnases ümbruses (NB! *kuhu-/kus-/kust*-laused lugeda üheks veaks);
- 2) täiendkõrvallauses koma(de) puudumine (sõltumata asesõna käändevormist, nagu *mis-, mille-, mida-, millega; kes-, kellele-, kellest*-vormiga algavad täiendkõrvallused) (NB! *kes-* ja *mis*-pronoomeniga lausete komastamise vead loetakse eri vigadeks);
- 3) eksimused veaohlikus sõnatüübis sama vormi moodustamisel, nt astmevahelduslike *ik*-liiteliste sõnade sama käändevormi moodustamise vead (nt osastavavormid **mõistliku, *tuleviku*); vead *kontsert*-tüüpi võõrsõnade käänamisel ning *pesa-* ja *kõne*-tüüpi sõnade osastavavormide moodustamisel (nt **kontsertile, *asfaltile; austas *pere, kuulas *kõne*);
- 4) *si*-vorm mitmuse osastavas (nt *tublisi, külas, vendasi*) muuttüübist sõltumata.

9. Erinevateks vigadeks loetakse sidesõnaga *nagu* tarindite komastamise vead eri lauseümbrustes, nt järeltäiendilises lauses, kus *nagu* on kasutusel tähenduses 'näiteks'; kõrvallause alguses; võrdlustarindis.

10. Ilmselge hooletusviga (nt *nõuab enale, tänapäeva, minglil ajahetkel* vms) jäetakse hindamisel arvestamata. Kui hooletusveal ja õigekeelsusveal on raske vahet teha, loetakse see õigekeelsusveaks (nt *keskond* vms).

11. Ebakorrektheid tähekujusid (nt *J*) ei arvestata veana, kui tegemist on käe kirja süsteemse eripäraga.

Tabel 1. Sisu hindamine

Punktid	Punktid	Hindamiskriteeriumid
13	8	Vastusest selgub, et õpilane mõistab loetut väga hästi. - Õpilane mõistab loetut detailselt ja põhjalikult. - Põhjendused, järeldused ja/või hinnangud tulenevad alustekstist ning on ammendavad. - Mõtted on esitatud selgelt ja veenvalt. - Vastuse ülesehitus on loogiline ja terviklik; vastus on korrektselt vormistatud.
10	6	Vastusest selgub, et õpilane mõistab loetut hästi. - Õpilane mõistab loetut selle pea- ja üksikasjades, kuid vastuses on väiksemaid puudusi. - Põhjendused, järeldused ja/või hinnangud tulenevad alustekstist. - Mõtted on esitatud selgelt. - Vastuse ülesehitus on üldiselt loogiline; vormistuses esineb väiksemaid puudusi.
7	4	Vastusest selgub, et õpilane mõistab loetut rahuldavalt. - Õpilane mõistab loetut osaliselt, ülesanne on lahendatud osaliselt. - Vastus on pealiskaudne ja/või laialivalgus. - Põhjendused, järeldused ja/või hinnangud on esitatud osaliselt. - Mõtted on kohati ebaselged ja/või esineb sisulisi küsitavusi. - Vastuse ülesehituses on vastuolusid; vormistuses esineb puudujääke.
4	2	Vastusest selgub, et õpilase lugemisoskus on nõrk. - Loetu mõistmises on tõsiseid puudusi. - Vastus on lünklik või ülesandest on suurem osa lahendamata. - Osa põhjendusi, järeldusi ja/või hinnanguid puudub ja/või rajaneb meelevaldsetel seisukohtadel. - Mõtted on ebaselged ja/või esineb sisulisi küsitavusi ja/või vastuolusid. - Vastuse ülesehitus on ebaloogiline; vormistuses esineb puudujääke.
0	0	Vastusest selgub, et õpilase lugemisoskus on puudulik. - Õpilane ei ole loetud teksti mõistnud. - Õpilane on ülesandest valesti aru saanud või ei ole seda lahendanud.

Tabel 2. Õigekeelsuse hindamine

Punktid	Hindamiskriteeriumid
2	Vastuses ei ole õigekeelsusvigu.
1	Vastuses on 1–2 õigekeelsusviga.
0	Vastuses on 3 või rohkem õigekeelsusviga.